
Om Tilrettelæggelse af Sygeplejerskens Elevundervisning.

*Fra Kursus ved Aarhus Universitet for Sundhedsplejersker
og for ledende og undervisende Sygeplejersker.*

Af Undervisningsleder *Ellen Broe*.

I det Cirkulære, som Sundhedsstyrelsen i Juni 1939 udsendte til Sygehusenes Overlæger og Oversygeplejersker, med Angivelse af Retningslinjer for Sygeplejeelevernes skolemæssige Uddannelse, indeles Undervisningen i 2 Grupper nemlig:

1. Den Undervisning, der meddeles af Læger — og
2. Den Undervisning, der meddeles af Sygeplejersker.

Der skitseres ogsaa ganske kort, hvorledes man har tænkt sig denne Undervisning ført ud i Livet. Men Anvisningerne er, som sagt, kortfattede, og mangen Sygeplejerske, som baade kan og vil lægge en god Uddannelse til Rette for sine Elever, har spekuleret over, hvorledes hun bør udforme denne Undervisning, som skal »meddeles af Sygeplejersker.«

Det er jo nemlig saaledes, at medens Lægernes Fag giver sig nogenlunde af sig selv, (Emner og Timetal er jo i ethvert Tilfælde anført) er Udformningen af Timerne om Plejen af de forskellige Sygdomme, helt og holdent overladt til Sygeplejerskerne selv.

I Retningslinjerne gaar man ud fra, at alle Sygeplejeelever har gennemgaaet en Forskole enten paa det Hospital, hvor de faar deres videre Uddannelse, eller paa en af Sygeplejeforskolerne i Folkehøjskolen. Herunder skal ikke alene Anatomi og Fysiologi, men ogsaa den elementære Sygeplejelære være taget igennem med Eleverne. Paa Sygehusene, hvor Lægerne i deres Timer i Sygdomslære gennemgaar selve Sygdommene, deres Aarsager, Forløb, lægelige Behandling og Prognose, skal Oversygeplejerskerne (evt. Afdelingssygeplejerskerne) ledsage disse Lægetimer med nogle supplerende Timer, hvor Plejen af Patienter med de omtalte Sygdomme gennemgaaes.

Herved er der givet den erfarne Sygeplejerske Lejlighed til at resumere for og repetere med Eleverne alle Sider af Emnet: Hvorledes de anatomiske og fysiologiske Forhold berøres af Sygdommen, hvilken Rolle Bakteriologien og de forskellige kliniske Undersøgelser spiller, hvorledes Hygiejnen kan føres ud i Praksis og de sociale Forhold tages med i Betragtning, og sidst, men ikke mindst, at understrege, at Sygeplejerskens Opgaver overfor Patienten ikke er udtømte, naar hun intelligent forstaar sin Patients Tilstand og med teknisk Færdighed udfører de givne Ordinationer, men at den mentalhygiejniske Omsorg ikke er den mindst væsentlige.

Saaledes faar Eleven Forstaaelsen af, at hun ikke lærer nogetsomhelst overflødigt, men at hver eneste Brik i Puslespillet passer ind i den ved Siden af, og at man ikke faar et Hele ud af Billedet, hvis der mangler noget. Og det Billede, som vi stiler efter at danne, er den fuldstændt gode og forstaaende Pleje af Patienten. Vel har mange Sygeplejersker gennem Aarene undervist deres Elever udmærket i Plejen af de syge og fortalt dem mange nyttige og praktiske Ting om Aarsag og Virkning. Men kun de færreste har maaske gjort det i nogen særlig systematisk Form, endsiige kaldt det en Forelæsning, og Tanken om at gøre det i Fremtiden fylder dem med bange Anelser.

Derfor er det en grundlæggende Idé ved Uddannelsen af de ledende Sygeplejersker ved Kursus ved Aarhus Universitet, at samtidig med

at de kvalificerer sig til et administrativt Arbejde, skal de dygtiggøre sig til at tage en undervisende Opgave op. Hertil kræves ikke alene — ligesom i Elevskolen — at alle Fag maa supplere hinanden, saaledes at de faar en mere dybtgaaende Forstaaelse af, hvad Sygepleje er, men tillige, at deres pædagogiske Evner opøves i en saadan Grad, at de bliver i Stand til at fremstille Sagen for andre paa en fornuftig Maade.

En af de Serier pædagogiske Øvelser, som de ledende Sygeplejersker gennemgaar her, bestaar netop i Udarbejdelsen af Timer som de før omtalte over Plejen af Patienter med bestemte Lidelser. Disse Timer tænkes holdt i umiddelbar Tilslutning til Lægens Gennemgang af den paagældende Sygdomsgruppe.

Ved Tilrettelæggelsen af en saadan Times Indhold, gaar vi i det væsentlige frem efter en bestemt Disposition for at faa en vis Continuitet i Gennemgangen af Stoffet og for at faa de væsentlige Problemer belyst.

Dispositionens Hovedpunkter er:

- I. Sygdomsbilledet — kun som et kort Resumé (under Henvisning til Lægens Time).
- II. Behandlingen, — som den oftest former sig.
- III. Sygeplejerskens Opgaver:
 - A. Observationen.
 - B. Rapporten.
 - C. Udførelse af Ordinationer.
 - D. Hvad Sygeplejersken kan gøre for at lette Patientens Tilstand.
 - E. Forebyggelse af Tilbagefald og enhver Form for Irritation under Sygdomsforløbet.
 - F. Undervisning af Patienten.
 - G. Beskæftigelse af Patienten.

En anden Serie har været Timer, som de tænkes givet til Elever paa Hospitalsforskolen, over Emner som f. Eks.: Hospitalsetikette og personlig Hygiejne.

En tredje Serie har haft som Emne: Den almindelige, praktiske Introduktion, som bør gives alle nye Elever, baade naar de kommer til et Sygehus, og naar de begynder paa en ny Afdeling.

Tidsskrift for Sygepleje's Redaktion har ment, at det vilde interessere Bladets Læsere at faa et lille Indtryk af, hvordan saadanne Timer kan udformes, og det er med stor Glæde, at vi herved stiller nogle af de af Kursusdeltagerne udarbejdede Timer til Raadighed som Exempler paa de nævnte forskellige Typer. Det er vort Haab, at de maaske kan være til Nytte for en og anden Sygeplejerske ved Tilrettelæggelsen af hendes egen Undervisning.

Ellen Broe.

(I de følgende Numre af Tidsskrift for Sygepleje vil Kursusdeltagernes udarbejdede Timer følge.)